

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Begeleidende brief jaarstukken 2020	3220248		\$datumond\$

Leden van de gemeenteraad,

Op grond van art 197 van de Gemeentewet legt het college jaarlijks verantwoording af over het gevoerde bestuur d.m.v. de Jaarstukken (het Jaarverslag en de Jaarrekening). In het raadsadvies bij de aangeboden Jaarstukken 2020 kunt u lezen dat wij tevreden terugkijken op 'coronajaar' 2020. Ook kunt u lezen dat wij – ondanks een positief saldo in de Jaarstukken 2020 – ons zorgen maken over de financiële houdbaarheid van het sociale domein voor de komende jaren. In deze begeleidende raadsbrief bij de Jaarstukken 2020 geven wij graag meer duiding van onze zorgen, in voorbereiding op de Eerste Beleidsrapportage 2021 en de Kadernota 2022-2025.

Zorgen over het sociaal domein

Vijf jaar na de invoering van de decentralisatie en na vijf jaar intensief werken met onze partners in de stad om onze inwoners de juiste ondersteuning te kunnen bieden, zijn wij nog steeds bezig met het in balans brengen van de uitgaven en inkomsten binnen het sociaal domein. Een balans die door verschillende (autonome) ontwikkelingen onevenwichtiger is dan wij wenselijk vinden. Na vijf jaar constateren we dat we met een heel aantal maatregelen goede resultaten geboekt hebben waardoor onze uitgaven gedaald zijn. En waarbij wij de zorgcontinuïteit hebben weten te waarborgen en zoveel mogelijk zorg en ondersteuning op maat hebben geboden.

Maar helaas constateren wij ook dat dit nog niet leidt tot het totaal financieel effect dat wij verwacht hadden, terwijl het noodzakelijk is om onze kostenontwikkeling op het gewenste niveau te houden. Ook in 2020 gaven wij, ondanks de nodige maatregelen die wij troffen via het Interventieprogramma Sociaal Domein (2018), meer geld aan zorg en ondersteuning (Wmo en Jeugd) uit dan dat daarvoor vanuit het Rijk binnenkwam. Het beeld dat in de Tweede Beleidsrapportage is gepresenteerd, heeft zich zowel bij de Wmo en de Jeugd in de laatste maanden van 2020 negatief ontwikkeld.

Ontwikkelingen Jeugd en WMO

Hoewel de jaarrekening per saldo een geringe overschrijding laat zien op Jeugd en Wmo, € 594.000, is het verschil tussen onze uitgaven en de voormalige rijksbijdrage toegenomen. Onze inschatting is dat wij ten opzichte van rijksinkomsten intussen ongeveer € 8 miljoen tekort komen. Deze overschrijding wordt vooral veroorzaakt door ontwikkelingen in het najaar van 2020.

In de eerste Beleidsrapportage 2020, die volledig was gebaseerd op de jaarrekening 2019, rapporteerden wij namelijk nog een aantal positieve bijstellingen. Bijstellingen waarvan wij het vermoeden hadden dat ze structureel zouden zijn. Het merendeel daarvan bleek terecht te zijn¹, maar een aantal bijstellingen bleken bij de 2^e Beleidsrapportage 2020 of blijken nu bij de jaarrekening niet structureel te zijn. Wij hebben het dan bij Jeugd hoofdzakelijk over de inzet van ondersteuningsbehoefte en verblijf door een toename van de zorgzwaarte, en bij Wmo door toename in het aantal cliënten door de invoering van het abonnementstarief en vergrijzing. Daar

¹ Zoals de afname van het aantal cliënten in pleegzorg, de bevoorschotting van de beschikbaarheidsvoorzieningen, de bijstelling in de Persoonsgebonden budgetten, eigen bijdrage vervoer en de tariefsaanpassing Huishoudelijke ondersteuning.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

komt de ontwikkeling van de Coronacrisis nog bij, die met name in het laatste kwartaal van 2020 zichtbaar werd.

Ontwikkelingen najaar 2020 – de periode na de 2^e Beleidsrapportage

Voor Jeugd hebben wij ten tijde van de 2e Beleidsrapportage de begroting voor de Ondersteuningsbehoeften Jeugd al bijgesteld met € 1.659.000 en de verblijfsproducten Jeugd met € 625.000. In deze jaarrekening laten wij zien dat de Ondersteuningsbehoeften Jeugd en verblijfsproducten ook nu (na bijstelling 2e Beleidsrapportage) nog een extra majeure overschrijding hebben van respectievelijk € 1.018.000 en € 1.224.000. Wij geven daarvoor een drietal oorzaken in de jaarrekening.

Wat betreft de Wmo hebben wij vanwege de aanzuigende werking van het abonnementstarief het budget voor huishoudelijke ondersteuning via de 2e Beleidsrapportage met ruim € 500.000 moeten ophogen. Helaas is de extra toestroom tot de huishoudelijke ondersteuning nog niet gestagneerd. Middels deze jaarrekening presenteren wij een aanvullende overschrijding van € 370.000 (ZIN en PGB). Ook hebben wij het budget voor Ondersteuningsbehoeften Wmo via de 2e Beleidsrapportage al met ongeveer € 350.000 bij geplust. Via deze jaarrekening rapporteren wij een overschrijding op de Ondersteuningsbehoeften Wmo van per saldo € 974.000 (ZIN en PGB). Ook hiervoor benoemen wij een aantal oorzaken in de jaarrekening.

In beide gevallen heeft Corona ook zijn effect gehad op de overschrijdingen, maar is het lastig aan te geven hoe groot dit effect concreet is.

De ontwikkelingen in Hengelo die tot steeds hogere uitgaven leiden, worden gestaafd door landelijke onderzoeken, zoals het rapport van AEF (*Stelsel in groei*) en de *Monitor abonnementstarief Wmo (Tweede rapportage 2020)* van Significant Public. Ook het onlangs verschenen *Onderzoek jeugdhulp Twente* van de gezamenlijke Twentse rekenkamers bevestigt deze ontwikkelingen.

De fors oplopende structurele uitgaven wijken af van onze voorspellingsmodellen. Dit is een tegenschot, wij hebben de laatste jaren flink geïnvesteerd in betere datavoorziening en daarmee het voorspellend vermogen. De gevolgen van de coronacrisis hebben een aanzienlijke impact gehad op de voorspelbaarheid van de dienstverlening en uitgaven. In de jaarrekening wordt een nadere analyse op de oplopende kosten gegeven, waarbij ook oorzaken naast Corona zijn weergegeven. Dit neemt niet weg dat wij een volgende stap willen zetten in de betrouwbaarheid van onze modellen, juist om te voorkomen dat onverwachte ontwikkelingen laat in beeld komen. Hier mag u van ons verbeteringen verwachten, waarover wij u regelmatig zullen berichten.

Perspectief 2021 en verder

Naar aanleiding van de overschrijdingen op Wmo en Jeugd zijn wij bezig met een nadere analyse van de ontwikkelingen, het effect hiervan op ons meerjarig financieel perspectief en met het uitwerken van maatregelen. Duidelijk mag zijn dat de ontwikkelingen een stevig effect zullen hebben op het meerjarig financieel perspectief en vraagt om aanvullende en aangepaste maatregelen. De maatregelen moeten aansluiten bij de ambities van ons beleidsprogramma. Gesterkt door de landelijke constatering – zoals het AEF rapport, het rekenkameronderzoek, de recente uitspraak van de arbitragecommissie en de toegezegde extra Jeugd middelen voor 2022 – en ons beleidskader sociaal domein zetten we in op zowel een structureel hogere compensatie vanuit het Rijk, als ook verlaging van de kosten door daling van het volume en trajectprijzen. U mag van ons verwachten dat we hier een stevige ambitie in tonen. Hier komen wij op terug in de Kadernota 2022-2025.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

3

3220248

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,
\$handtekening\$
\$naam\$

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074